

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **Mgr. Andrea Schönbauerová**
Studijní program: Ošetrovatelství
Oponent disertační práce: **doc. PhDr. Lada Cetlová, PhD.**
Školitel: doc. PhDr. Mária Boledovičová, PhD.
Název disertační práce: **Role komunitní sestry v péči o novorozence, kojence a matku**

Celkové zhodnocení aktuálnosti a přínosnosti práce

Autorka disertační práce poukazuje na komunitní péči o novorozence, kojence a matku realizovanou prostřednictvím návštěvní služby. Předmětem výzkumu bylo prozkoumání role komunitní sestry v péči o novorozence, kojence a matku včetně možnosti zařadit tento způsob péče do současného systému preventivní péče o novorozence a kojence v České republice. Disertační práce umožňuje pojetí problematiky komplexním přístupem. Zvolené téma je vysoce aktuální a oponent jej považuje za velmi důležité pro současné ošetrovatelství.

Formální stránka práce

Práce je logicky strukturovaná, obsahuje všechny požadované komponenty disertační práce. Autorka cituje využitě odborné domácí i zahraniční zdroje dle doporučení.

Oponent nachází neshodu - z čistě jazykového hlediska by se shoda v textu měla řídit ženským rodem, pokud je jednoznačné, že jsou podmětem „autorky“. V případech, ve kterých to jednoznačné není, je vhodné zvolit shodu podle - rod mužský životný. Není přípustné jednotlivé způsoby kombinovat.

Zhodnocení splnění cílů práce

Pro účely výzkumu autorka stanovila čtyři cíle, které byly podkladem pro stanovení šesti hypotéz.

V první etapě výzkumného šetření byly realizovány rozhovory se sestrami z ambulancí praktických lékařů pro děti a dorost a matkami kojenců v plzeňském a jihočeském kraji. Ze získaných údajů autorka vytvořila nestandardizovaný dotazník pro sestru a matku. Výzkumný soubor pro kvalitativní šetření vytvořila záměrným výběrem soubor šesti matek kojenců a sedmi sester z ambulancí praktických lékařů pro děti a dorost. Pro kvantitativní šetření vytvořila záměrným výběrem výzkumný soubor, který měl 254 matek batolat. Výzkumný soubor sester byl vytvořen záměrným výběrem, který tvořilo 196 sester pracujících v ambulancích praktických lékařů pro děti a dorost.

Získaná data - první stupeň třídění - zpracovala pomocí programu MS Excel. Druhý stupeň třídění dat uskutečnila pomocí chí kvadrátu testu, dále využila Pearsonův korelační koeficient. U výsledných koeficientů stanovila i jejich statistickou významnost.

Cíle práce, podle názoru oponenta, jsou naplněny nejen v teoretické, ale i praktické rovině. Autorka nezpochybnitelně prokázala orientaci v dané problematice.

Sumární hodnocení práce

Autorka prokázala velmi dobrou orientaci ve sledované problematice, která se projevuje vlastním myšlenkovým potenciálem, prezentovaným osobním zaujetím a schopností vnímat problematiku a právě z tohoto důvodu, by bylo možné očekávat podrobnější rozpracování doporučení pro praxi. Práce je psána odborným a kultivovaným stylem s ojedinělými drobnými stylistickými nedostatky.

Práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v souvislosti s udělením titulu Ph.D.

Doporučuji práci k obhajobě.

Na základě úspěšné obhajoby doporučuji, aby byl **Mgr. Andree Schönbauerové** udělen akademický titul *Philosophiae doctor* (ve zkratce *Ph.D.*), podle § 47 zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Jihlava dne 16. 7. 2018

doc. PhDr. Lada Cetlová, PhD.
Vysoká škola polytechnická Jihlava
Katedra zdravotnických studií

OPONENTSKÝ POSUDOK

Názov dizertačnej práce: *Role komunitní sestry v péči o novorozence, kojence a matku*

Autorka: *Mgr. Andrea Schönbauerová*

Školiteľka: *doc. PhDr. Mária Boledovičová, PhD.*

Oponentka: *doc. PhDr. Bc. Beáta Frčová, PhD., MPH*

1. Aktuálnosť zvolenej témy

Predkladaná dizertačná práca je spracovaná na tému: *Role komunitní sestry v péči o novorozence, kojence a matku*. Tému hodnotím **ako aktuálnu a relevantnú k odbornosti autorky**. Práca má významne ošetrovateľský rozmer a jasne definuje kompetentnosť sestry pôsobiacej v komunite v úlohe poradkyne matky v procese starostlivosti o dieťa do jedného roka. Problematika komunitnej starostlivosti o dieťa vo všetkých vekových kategóriách je vysoko aktuálna a s meniacou sa spoločenskou situáciou si vyžaduje nové metódy riešenia. Kapitola 1 Súčasný stav predstavuje teoretické východiská sledovanej oblasti. Autorka veľmi pekne a komplexne spracovala túto kapitolu s hlbokou znalosťou problematiky, logickou štruktúrou, s veľmi dobre zvládnutou technikou práce s domácou a zahraničnou literatúrou. Neopomenula ani prepojenie definovania potrieb s NANDA taxonómiou ošetrovateľských diagnóz. Podkapitola o potrebách dieťaťa je vstupnou do samotnej výskumnej časti dizertačnej práce. V práci vidieť vysoko odborné a profesionálne vedenie školiteľky, doc. PhDr. Márie Boledovičovej, PhD.

Autorka si v úvode stanovila hlavný cieľ:

zistiť, v čom by spočívala úloha komunitnej sestry v starostlivosti o novorodenca, dojča a matku a ako by bolo možné zaradiť tento spôsob starostlivosti do súčasného systému zdravotnej starostlivosti v ČR.

Oceňujem formuláciu hlavného cieľa a to hlavne z dôvodu, že síce vieme o veľkých benefitoch komunitnej starostlivosti, ale stále sa nám nedarí realizovať ju tak, ako sme toho svedkami vo vyspelých krajinách severnej Európy. Dôvodom je aj prudko sa meniacia tvár spoločnosti, súčasnej rodiny a jej potrieb, izolácia rodín a využívanie alternatívnych, rýchlejších a pohodlnejších spôsobov hľadania informácií.

2. Stanovené ciele a hypotézy

V úvode do výskumnej časti dizertačnej práce si okrem hlavného cieľa autorka stanovila štyri čiastkové ciele a štyri kľúčové výskumné otázky. Následne formulovala všeobecnú a šesť čiastkových hypotéz.

3. Metodika

Výskumná časť je štandardne štruktúrovaná. V kapitole 3 Metodika autorka opisuje využitie a aplikáciu metód zberu informácií od oboch skupín respondentov - matiek i sestier. Do tejto úvodnej časti však bolo vhodné zaradiť aj podkapitulu 3.3 Statistické spracovanie dáta, aby informácia bola úplná na jednom mieste a zahrňovala v sebe komplex zberu dát ako aj ich analýzu. Výskumná časť je kvalitatívno-quantitatívneho charakteru. Autorka využila rozhovor a dotazník ako metódy zberu informácií od oboch skupín respondentiek a štatistické spracovanie bolo realizované absolútnou a relatívnou početnosťou, testovanie významnosti vzťahov medzi premennými veličinami bolo realizované pomocou chí-kvadrátu a Pearsonovho korelačného koeficientu. Výber metód považujem za vhodný vzhľadom k sledovanej problematike.

4. Spracovanie získaných dát, výsledky, záver

Autorka veľmi podrobne analyzovala výsledky v oboch sledovaných skupinách respondentiek. Oceňujem výber respondentov v oboch skupinách zo 14 krajov ČR.

Výsledky sú spracované prehľadne v tabuľkách a grafoch a komentár k výsledkom je relevantný. Pozitívne hodnotím aj zvolenie súboru matiek, ktorých deti sú v batolenskom veku, čím sa vytvoril predpoklad, že matky sa vedia zodpovedne vyjadriť a podeliť o svoje skúsenosti.

Zaujímavé sú aj závery:

- 70,4% matiek uviedlo, že ich stotožnenie sa s úlohou matky nemalo vzťah k dĺžke pobytu v nemocnici
- 62,2% matiek uviedlo, že sa im sestra pri preventívnej prehliadke aktívne venovala
- fakt, že sa potvrdila štatistická závislosť v H1 – viacrodičky majú preukázateľne viac informácií z oblasti dojčenia ako prvorodičky, je vopred predvídateľný, podobne ako aj fakt, že viacrodičky majú viac informácií, ale aj skúseností v oblasti odsávania mlieka, a všetkých oblasti starostlivosti o dieťa
- zaujímavý je aj postoj sestier k návštevnej službe v rodinách. Samotné v tom nemajú jasno, či návštevную službu v rodinách chcú poskytovať alebo nie, hoci majú v svojich kompetenciách túto činnosť zahrnutú.

Za najvýznamnejšiu časť dizertačnej práce považujem diskusiu, ktorá je rozsiahla, ale zodpovedá požiadavkám, ktoré sú na ňu kladené.

Z rozsiahleho výskumu a diskusie vyplynuli autorke odporúčania pre prax, ktoré sú však dosť strohé a všeobecné.

Stotožňujem sa s odporúčaním autorky obnoviť štúdium v odbore detská sestra aj v rámci pregraduálneho vzdelávania.

Autorka pri písaní dizertačnej práce používala relevantné domáce a zahraničné informačné zdroje a to v dostatočnom počte (154).

5. Zhrnutie a otázky

Autorka v svojej dizertačnej práci splnila hlavný aj čiastkové ciele. Preukázala schopnosť vedecky pracovať a to najmä s fokusovaním svojej činnosti do oblasti aplikovaného výskumu v ošetrovatelstve. Oceňujem hlboké znalosti a šírku záberu autorky, schopnosť logického prepojenia informácií a komparácie s dostupnými domácimi a zahraničnými informačnými zdrojmi. Výskumná časť práce je kvalitatívno - kvantitatívneho charakteru aj napriek tomu, niektoré výsledky boli predvídateľné, autorka ich verifikovala prostredníctvom využitia štatistických procedúr, čím preukázala aj schopnosť analýzy získaných výsledkov, čo je predpokladom pre ďalší rozvoj výskumnej činnosti.

Vysoko pozitívne hodnotím spracovanie diskusie.

Odporúčania pre prax sú v porovnaní s celkovým záberom a hĺbkou rozpracovania problematiky veľmi strohé, pričom mnohé by si zaslúžili aj návrhy, ako ich zrealizovať v praxi.

Otázky:

1. Vzhľadom k už vyššie uvedenému, súčasné matky si hľadajú náhradné a ľahšie dostupné zdroje informácií. Mnohé matky vyhodnocujú návštevnú službu sestry v rodinách nie ako prínos, ale ako zásah do súkromia rodiny. To predpokladá, že tomu budú prispôsobené aj metódy práce komunitnej sestry.
Aké nové metódy práce by komunitná sestra mala využiť v edukácii matky v starostlivosti o novorodenca a dojča?
2. Ako som už uviedla, stotožňujem sa s názorom autorky, že je vhodné vrátiť sa k pregraduálnemu vzdelávaniu detských sestier. Uveďte argumenty, ktorými by ste obhájili svoje odporúčanie.
3. Dizertačná práca je spracovaná na aktuálnu tému, v čom autorka vidí priamy a nepopierateľný dopad na reálnu komunitnú ošetrovateľskú prax?
4. Akej oblasti sa bude autorka venovať v ďalšej vedecko-výskumnej činnosti v svojom odbore?

Konštatujem, že:

Autorka spracovala svoju dizertačnú prácu pod vedením školiteľky, doc. PhDr. Márie Boledovičovej, PhD., na požadovanej úrovni a spĺňa kritériá pre tento typ práce. Autorka má predpoklady ďalej realizovať výskumnú činnosť v oblasti aplikovaného výskumu v ošetrovatelstve.

Po úspešnej obhajobe dizertačnej práce na tému: *Role komunitní sestry v péči o novorozence, kojence a matku*

o d p o r ú ě a m

autorke, Mgr. A. Schönbauerovej, udeliť vedecko-pedagogický titul

Ph.D.

v študijnom programe ošetrovatel'stvo.

V Banskej Bystrici: 16. júla 2018

doc. PhDr. Bc. Beáta Frčová, PhD., MPH

Slovenská zdravotnícka univerzita Bratislava
Fakulta zdravotníctva
Sládkovičova 21
974 05 Banská Bystrica
- 3 -